

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תתלח
ערב שבת קודש פ' אמור,
ב' אייר ה'תשע"ד

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חבי"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים וארבע שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקיי"ב שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

IN HONOR OF

Chaya Mushka שתיח' Muchnik

On the occasion of her 10th birthday,
Shabbat Parshat Kedoshim, 26 Nissan, 5774

AND IN HONOR OF HER SISTER

Devorah Leah שתיח' Muchnik

On the occasion of her 2nd birthday, 29 Nissan, 5774

AND IN HONOR OF THEIR SISTERS AND BROTHER שתיח' Muchnik

May they merit to be a source of Chassidic pride
to their family and a Torah light to their community.

*

DEDICATED BY THEIR PARENTS

Rabbi & Mrs. Dov and Racheli שתיח' Muchnik
Shluchim of the Rebbe in Oxnard, California

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עמרי" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיתחיו - לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

3 דבר מלכות

הוראת המענה: לפעול רצון חדש אצל הקב"ה שיביא הגאולה / שי"פ מסעי החשד"ם

6 זמן הגאולה

שיטתו של ר"א בן ערך שהיתה "לכתחילה אריבער" / הזמן הנוכחי באור הגאולה

10 המעשה הוא העיקר

הוספה באהבת ישראל ובשיעורי תורה חדשים ברבים / הוראות למעשה בפועל

11 ניצוצות של משיח

מדוע נקרא משיח - אלקים / קטעים קצרים ופתגמים בעניני גאולה ומשיח

12 ילחום מלחמת ה' - וינצח

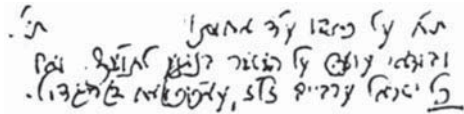
מעולם לא היתה עוד כזו "עצמאות" / שיחות בעניני שלימות העם והארץ

15 כתב יד קודש

אחריותו של אח הגדול כלפי אחותו / צילום מענה נדיר של הרבי בכתי"ק

אחריותו של אח הגדול כלפי אחותו

לפנינו צילום נדיר מקטע שהוסיף כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בכתי"ק בשולי מכתב מימי חודש חשון ה'תשכ"ו

פענוח הצילום:

ת"ח על כתבו ע"ד אחותו תי'. ובודאי עומד על המשמר בנוגע לתומ"צ. ואם כל ישראל ערבים זל"ז, עאכו"כ (1 אח 2) הגדול.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאח ע"ה בלוי מו"ל כתי הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים" ולע"נ זוגתו הרבנית חנה חי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל - נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסת, ה'תשע"א יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה

ותמורת זה שרצו להשלות את עצמם ואת אחרים שזוהי הדרך הנכונה לשלום, עכ"פ להתכונן לשלום, עכ"פ לא להגדיל את הסכנה, ר"ל – ראו בפועל, את מה שהמומחים לענייני בטחון אמרו לפני חודשים ושנים, איך כל סימן של פחד והיסוס – מגדיל את הלחץ.

ג. אשר על כן, יש לעשות מעשה בפועל – שעל-ידי-זה יראו שמתכוונים באמת שכל ארץ ישראל לגבולות¹ היא עכשיו ענין של בטחון ממש עבור שלוש וחצי מליון יהודים.

אמנם "לא ינום ולא יישן שומר ישראל"² – אבל הקב"ה רוצה שיעשו גם פעולות בדרך הטבע, עכ"פ באצבע קטנה³, כפי שהראה בתורתנו הקדושה, "תורת אמת"³, שכאשר שומעים שעכו"ם רוצים לבוא "על עסקי תבן וקש" – אזי כשמדובר על מקום שעל-ידו יתכן ש"תהא הארץ נוחה ליכבש לפניהם" – "יוצאים עליהם בכלי-זיין ומחללין עליהם את השבת".

ואז ישנה הבטחה שהלחץ יתבטל – כפי שראו כבר בכמה ענינים שעליהם עמדו בתוקף. וכאמור, אין זו שאלה הקשורה באיסור והיתר או טומאה וטהרה – אלא זו שאלה של פיקוח-נפש ממש! זוהי דעתם של כל המומחים בענייני צבא ובטחון ללא יוצא מן הכלל. ואפילו הגנרל שאמר אחרת, הוסיף מיד, שמסירת שטח אכן תגדיל את הסכנה של פיקוח-נפש, אלא שישנם חשבונות (שזקוקים לישא-חן בעיני הגוי וכו') שעבורם צריכים להעמיד בסכנה כמה נפשות מישראל (כפי שהי', רחמנא-ליצלן, בחודשים שעברו) – העיקר שינסו ללכת בדרך הזו...

– בדרך זו ניסו ללכת כבר כמה פעמים: אחרי כל מלחמה שהיתה בעבר, ניסו ללכת בדרך זו, ובכל פעם זה הסתיים בקרבנות של נפשות ישראל בפועל ממש.

ד. [. . .] ויה"ר שהיות ונמצאים אנו במוצ"ש, ביום שאין אומרים בו תחנון ובחודש שהר"ת שלו מורים על ענין המרכבה⁴ – שבפנימיות כל בני עומדים באופן דמרכבה להקב"ה –

שכל הענינים יהיו בחסד וברחמים ובקרוב ממש, כשיקחו "כלי זיין" ויישבו את כל הגבול ובפרט הגבול המזרחי, ובאופן ד"בדרכי נועם" אבל "בשעתא חדא וברגעא חדא", שזוהי הדרך היחידה שעל-ידה יראו שמתכוונים לכך באמת, ובמילא זו הדרך היחידה שעל-ידה יפעלו, וכפי שראו בעבר, שדברים שעליהם עמדו בתוקף – לא רק דיבורים אלא גם במעשה – הרי לא התווכחו אתם, אלא אדרבה, עוד עזרו לזה.

וכן תהי' לנו, שבקרוב ממש ו"בשעתא חדא וברגעא חדא" יערה עליהם רוח ממרום, ושלא ישלו את כל העולם עם תוכניות שיהיו בעוד שלוש שנים, שנתיים, שנה או אפי' חודש – אלא יישבו את כל הגבול המזרחי תיכף ומיד עם יהודים "חיים"⁵ ("לעבעדיקע אידן"), ויקשרו אותם עם "תורת חיים" שניתנה מ"ה' אלקים חיים", בארץ הלזו הגשמית – ארץ הקודש, שמשם נמשך הענין דהשגחה פרטית על כל היהודים בכל הארצות, ש"לא ינום ולא יישן שומר ישראל".

(תרגום חפשי משיחת מוצאי ש"פ אמור, אור לי"ד אייר, פסח שני ה'תשל"ח - בלתי מוגה)

(1) תהלים קכ"א, ד.
(2) ראה קה"ר בתחלתו. ועוד.
(3) טושו"ע (ואדה"ז) או"ח סכ"ט ס"ו.
(4) מא"א מע' א' אות פד. ב"ש לאה"ע סקכ"ו ס"כ.
(5) ירמ' י, י (בהשמטת תיבות). וראה אדר"נ פל"ד, י. וראה אוה"ת נ"ך ח"א עה"פ (ע' תכג ואילך).

הוראת המשנה ליהודי: לפעול רצון חדש אצל הקב"ה שיביא הגאולה!

אע"פ שרצון הקב"ה עכשיו שבנ"י יהיו בגלות - אומרת לנו המשנה הוראה - "עשה רצונו כרצונך": יהודי צריך לעורר רצון חדש אצל הקב"ה, שרצונו של הקב"ה יהי' "כרצונך" של בני ישראל - שצריכים לצאת מהגלות תיכף ומיד! • ומה שטוען - שאין זו הדרך שלו לתבוע ולעורר רצון חדש אצל הקב"ה, ולצעוק "עד מתי" ו"זאל שוין זיין די גאולה", והוא סומך על הרצון של הקב"ה • אומרים לו שזוהי הוראה במשנה - "עשה רצונו כרצונך": תפעל רצון חדש אצל הקב"ה, "כרצונך", שיצאו כבר מהגלות, ועי"ז שאתה צועק באמת שרוצים כבר את הגאולה - כועלים אצל הקב"ה הרצון להוציא את בני ישראל מהגלות! • תרגום חפשי משיחת ש"פ מסעי ה'תשד"מ - בלתי מוגה הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום: מערכת "יחי המלך"

א. בפרק ב' במסכת אבות שלומדים בשבת זו, אומרת המשנה¹:

"הוא (רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא) הי' אומר עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו, בטל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך".

והנה, ע"פ הידוע שפרקי אבות הם "מילי דחסידותא"² - יש להבין את דברי המשנה:

הרי ע"פ שולחן ערוך חייבים לקיים את רצון ה', כמובן ופשוט. יתירה מזו: הרמב"ם פוסק בהל' גידושין³ שכל יהודי רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצות כו", זאת-אומרת, לא רק שע"פ דין צריך כל יהודי לקיים את רצונו של הקב"ה, אלא שברצונו האמיתי הוא כבר רוצה לקיים את רצונו של הקב"ה - ואם-כן, איך אפשר לומר שהציווי "עשה רצונו כרצונך"

(1) משנה ד'.
(2) ב"ק ל, א.

(3) ספ"ב.

ה' מלפנ"ז).

וזאת אומרת המשנה כאן – בתור "מילי דחסידותא" – "עשה רצונו כרצונך": ע"פ דין יהודי אינו צריך לעורר רצון חדש אצל הקב"ה. אבל ע"פ מדת חסידות – "עשה רצונו כרצונך", כלומר, יהודי צריך לעורר רצון חדש אצל הקב"ה, שהרצון של הקב"ה יהי "כרצונך", כרצונו של היהודי.

ג. אחד מהענינים בזה:

למרות שנמצאים בגלות, ובפשטות – כי זה רצון הקב"ה עכשיו שבני ישראל יהיו בגלות, אעפ"כ אומרת לנו המשנה הוראה – ו"טעה בדבר משנה חוזר"⁸ כי לא שייכת טעות במשנה – "עשה רצונו כרצונך":

יהודי צריך לעורר רצון חדש אצל הקב"ה, שרצונו של הקב"ה יהי "כרצונך" של בני ישראל – שצריכים לצאת מהגלות תיכף ומיד!

טוען היהודי, שאין זו הדרך שלו לתבוע ולעורר רצון חדש אצל הקב"ה, לצעוק "עד מתני" ו"זאל שוין זיין די גאולה"⁹, והוא סומך על הרצון של הקב"ה, שכאשר ירצה, יוציא את בני ישראל מהגלות...

אומרים לו: זוהי ההוראה במשנה – "עשה רצונו כרצונך": תפעל רצון חדש אצל הקב"ה – "כרצונך" – שיצאו כבר מהגלות!

ועי"ז שצועקים באמת שרוצים כבר את הגאולה, וב"דברים היוצאים מן הלב נכנסים את הלב"¹⁰, "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם"¹¹, כולל ללב האדם העליון – פועלים אצל הקב"ה הרצון להוציא את בני ישראל מהגלות!

(8) כתובות פד, ב. טושו"ע חו"מ רסכ"ה.

(9) = שתבוא כבר הגאולה.

(10) ראה ספר הישר לר"ת שער יג. הובא בשל"ה סט, ב.

(11) משלי כז, יט.

הוא ענין השייך ל"מילי דחסידותא"?!)

והמשנה מוסיפה טעם לכך ש"עשה רצונו כרצונך – כדי שיעשה רצונך כרצונו". זאת-אומרת, שולול הטעם לא ה' הענין ד"עשה רצונו כרצונך" בתוקף כל-כך אפילו ע"פ "מילי דחסידותא", ורק כאשר יודעים את הטעם אזי ניתוסף בקיום רצונו של הקב"ה,

והרי הדבר אינו מובן כלל – איך אפשר לומר כך, בשעה שקיום רצונו של הקב"ה מוכרח להיות בפשטות ע"פ דין שו"ע?!

ואח"כ הוא עוד מוסיף: "בטל רצונך מפני רצונו" – שגם זה דבר המוכרח ע"פ דין לכאורה, ואף נותן לך טעם – "כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך"?!)

וזאת אומר רבן גמליאל באופן ד"הוא ה' אומר", לשון הוה, כלומר, שהוא אמר את זה באופן תמידי⁴ – הגם שלכאורה מדובר בענין פשוט בשו"ע?

ב. והביאור בזה – יובן ע"פ דיוק הלשון "עשה רצונו כרצונך":

הלשון הרגיל הוא "קיים רצונו" (קיום המצוות) שהולך הן על מצות עשה (בדרך עשי') והן על מצות לא תעשה (בדרך דחי', לא בדרך "עשה"), אך כאן אומר דוקא "עשה רצונו", ע"ד "נחת רוח לפני שאמרת ונעשה רצוני"⁵.

והענין הוא: "עשה רצונו" הוא מלשון "עושינו רצונו של מקום"⁶, כמבואר בחסידות⁷ הפירוש בזה – שיהודי פועל רצון חדש אצל הקב"ה (ולא רק מקיים רצון

(4) רע"ב אבות פ"א מ"ב.

(5) תו"כ ופרש"י ויקרא א, ט. ספרי ופרש"י פינחס כח, ח.

(6) לשון חז"ל ברכות לה, ב.

(7) ראה לקו"ת אמור לב, ד ואילך. שלח מג, א. בלק

סט, א. ברכה צט, ג. ובכ"מ.

הדרך היחידה לבטל את הלחץ של אומות העולם

א. כמדובר כמ"פ, ענין זה נוגע לבטחונם של שלוש וחצי מליון יהודים הנמצאים באה"ק! וכפי שהכריז המומחה לעניני צבא (בשם כל הצבא), שאם ימסרו שטח – אין אפשרות להגן על הארץ כולה.

ואפילו אלו שעשו "רעש" מהכרזה זו, לא הרעישו משום שזה לא נכון, אלא הכל מודים שהוא המומחה בענינים אלו, ושהוא אמר את האמת כפי שהיא מצד הבטחון, אלא ה"רעש" ה' האם היתה לו הרשות לומר זאת או שהי' עליו לשתוק!

– מדובר על הגנת שלוש וחצי מליון יהודים, ובכל זאת מתבוננים האם לפי ה"פרוטוקול" ה' רשות לומר את מה שאמר, או שהי' עליו להחריש ולשאת על-עצמו את האחריות להגנת הגבולות!

לא היתה כזאת מעולם, לא רק בעם ישראל אלא אפילו אצל הגויים!

וכאמור, הכל מודים שהוא המומחה ושאמר את האמת כמות-שהיא – ואעפ"כ מתווכחים ללא הרף: אחד אומר שזה ענין פוליטי, והשני אומר שזה ענין בטחוני; אחד אומר שאת-זה צריך לומר שר, והשני אומר שגנרל צריך לומר זאת, או רמטכ"ל וכו'.

עכשיו הוא אמר זאת בגלוי, אבל ה"רעש" ע"כ מתנהל כבר כמה חודשים. ולא בגלל שמישהו החליט שהוא המומחה בעניני בטחון, אלא שמעו זאת מכל המומחים בעניני בטחון – לא ה' אפילו אחד ויחיד שאמר שמצד בטחון מותר למסור "שעל" משטח מסויים.

ולמרות זאת, אלו שאמרו תמיד שיש ליישב את הגבולות – אומרים כעת לא ליישב את הגבולות כדי לא להרגיז את הגוי, ועי"ז (שלא יישבו) יתכן שיוכלו לפעול משהו אצל הגוי, עכ"פ שלא יהי' יותר קשה; ואחר-כך מתווכחים האם הי' צריך לומר את-זה בגלוי או שיש לשתוק, האם הוא הי' צריך לומר זאת או השני וכו'.

ב. מובן בפשטות – עד שאפי' "בן חמש" מבין זאת – שכשמראים לגוי שמתפעלים ומפחדים ממנו, הוא חושב שזו הזדמנות לדרוש יותר, ועליו רק להראות יותר תקיפות.

וכפי שרואים זאת בפועל: אמרו שכל יהודה ושומרון שייכים ליהודים, אך בבת אחת ובחדא מחתא אמרו שלא יישבו את הגבולות, אלא ינהלו משא-ומתן וישקלו מה אומרת ועדה זו ומה אומרת ועדה אחרת וכו'.

ולא כדעת הטועים שעיי"ז ישאו חן בעיני הגוי ובגלל זה הגוי יתן משהו, או עכ"פ לא יעשה דברים גרועים יותר – ראו בפועל שעיי"ז הזמינו על עצמם לחץ נוסף, עד לאופן שאמרו שאם הם רוצים נשק, הרי-זה מותנה בנתינת נשק לשונאי ישראל, רחמנא ליצלן, וזו הפעם הראשונה שמקשרים זאת יחד!

ומתי זה נהי' – כששמעו דבר והיפוכו: מחד גיסא אמרו שיהודה ושומרון שייכים ליהודים, ומאיך גיסא, בנוגע למעשה – פחדו לזוז ממקומם ונשארו בדיוק באותו המעמד ומצב שהיו בו כמה חודשים לפני-זה, ומכריזים בגלוי שגם בעתיד לא יזוזו ממקומם!

ולאחרי שדחקו אותם לקיר – אמרו שהכינו תוכנית כיצד לבנות ערים גדולות, שלשם כך הרי זקוקים לעשרות-אלפי אנשים, וא"כ יש לחכות עד שיהי' כזה מספר אנשים וכו' וכו'.

מעולם לא היתה עוד כזו "עצמאות"...

[. .] מה שטוענים שישנה 'עצמאות' – שזהו חופש ויכולים לעשות מה שרוצים, רואים עתה במוחש שאף פעם עוד לא ה' כזה מצב שתלויים בגויים כמו עכשיו; שלמצב זה הובילו אלו שטוענים שהם עצמאיים – על-ידי ההנהגה שלהם לרדוף אחרי גויים – שרחמנא-ליצלן תלויים לגמרי בגויים, ולא יכולים להתנהג אחרת מכפי שהגוי רוצה.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ אמור, י"ט אייר ה'תשל"ד - בלתי מוגה)

למצב זה קוראים "עצמאות" – בזמן שזו גלות גדולה יותר מהגלות שבה ה' יהודי עני בישוב קטן ברוסיה או בפולין

[. .] למעמד ומצב זה קוראים "עצמאות" – בזמן שזוהי גלות גדולה עוד יותר מהגלות שבה היה נמצא יהודי עני, רחמנא-ליצלן, בישוב קטן ברוסיה או בפולין:

אותו יהודי רעד מגוי, על-אחת-כמה-וכמה מגוי שהיו לו "כפתורים" (כפי שקראו לזה אז) – אבל לפחד הזה היתה סיבה, כי אם היה עולה ברצון הגוי לתת לו מכה לא היה מי שיעצור בעדו.

אבל כעת, מזמינים את הגוי שיבוא ליהודים ויהיה שם 'בעל-הבית', ושם 'תווכחו' איתו, ויאמרו לו: אמנם "אחינו אתה", אתה איש צדק ויושר וטענתך מוצדקת, אבל אין ברירה, אתה הרי מוכרח להבטיח משהו וכו' – אז לכל-הפחות תן חיוך... ויתירה מזו: תבטא בדיבור שאתה מרוצה. ותובעים ממך יתירה מזו: תיתן נשק למדינות שמסביב וליהודים תיתן לכל-הפחות שליש מזה!

(תרגום חפשי משיחת ל"ג בעומר ה'תשל"ח - בלתי מוגה)

סירבו להכניס את שמו של הקב"ה במגילת ה"עצמאות"!

כאשר רצו להכניס את שמו של הקב"ה (במגילת ה"עצמאות") – הם סירבו והכניסו את המילים "צור ישראל" המשתמעות לתרי אפי: אפשר לחשוב שזה הקב"ה ואפשר לחשוב גם על ענין אחר, והרי זה ענין של שיתוף!

(תרגום חפשי של קטע קצר משיחת ש"פ שלח, מבה"ח תמוז ה'תש"ל - בלתי מוגה)

ד. הרי יכולים לשאול: אמת אמנם ש"עשה רצונך כרצונו" – להוציא את בני ישראל מהגלות – הוא דבר טוב, אבל אולי זה לא קשור לעבודת השם, שהיא העיקר אצל יהודי – "אני נבראתי לשמש את קוני"12?

על-כך ממשיכה המשנה – "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו": עשיית רצון חדש אצל הקב"ה (בנדוד"ד – להוציא את בני ישראל מהגלות), הוא גופא ענין של עבודת ה' לשמש את קוני – "כדי שיעשה רצונך כרצונו".

ואדרבה, זהו ענין הכי נעלה בעבודת השם – שמתבטאת בעשיית רצון חדש אצל הקב"ה – הענין ד"רעוא דרעוין"!

במילא אומרים ליהודי: לשם מה אתה צריך לעסוק בעבודת השם בענינים שבאים למטה בעולם ע"י ספירות, מסכים, פרסאות וצמצומים, באופן של שבירה, נפילה וירידה כו' – כאשר ביכולתך לעבוד את הקב"ה בענין ד"רעוא דרעוין", היינו, לעשות רצון חדש אצל הקב"ה שיוציא את בני ישראל מהגלות וכיו"ב, ובל' המשנה: "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו"!

ה. מזה מובן, שאם ישנו פרא-אדם ("א ווילדאק") הבא בטענה שעוד לא יכולים לצאת מהגלות כי הוא עדיין לא ראוי לזה והשני ג"כ לא ראוי, ושהקב"ה רוצה שבני ישראל ישארו עוד בגלות, עם כל הטענות שבה,

– עונים לו: אלו הם פראי-אדם ("ווילדאטשען") שמעכבים את הגאולה, מחזיקים את עצמם, את יהודים אחרים ואת כל בני ישראל, "שכינתא בגלותא"13 וכל סדר ההשתלשלות – בגלות, רחמנא-ליצלן!...

ומיהו זה ואיזה הוא אשר יבוא ויאמר שהוא היודע מהו רצונו של מקום, ושרצונו של מקום שבני ישראל, שכינתא וכל סדר ההשתלשלות – ישארו בגלות?!

ע"כ ישנה ההוראה מהמשנה הנ"ל, שחלק מעבודת השם ("כדי שיעשה רצונך כרצונו") של יהודי היא: לעשות רצון למעלה – "עשה רצונו כרצונך" – להביא תיכף ומיד את הגאולה האמיתית והשלימה.

ו. ויה"ר שעי"ז שיהודים צועקים ותובעים עוד בזמן הגלות שהגאולה תבוא כבר – בודאי יפעלו אצל הקב"ה, ותיכף ומיד, עוד בגלות, יכניסו את האל"ף דאלופו של עולם ב"גולה", ונפעלת מיד ה"גאולה", ומשיח צדקנו בא מיד, כמדובר לעיל14 – שמישיח בא מיד בשבת פ' מסעי תשד"מ בבית המדרש זה, ומתפללים כולם ביחד תפלת מנחה דשבת זו ב"מקדש אד' כונונו ידיך"15, וברגע כמימרא ממש!

[כ"ק אדמו"ר שליט"א החל לנגן "זאָל שוין זיין די גאולה". אח"כ רמו להש"צ שי' לנגן "יה"ר כו' שיבנה ביהמ"ק במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך", ולאחמ"כ התחיל לנגן בעצמו "ניעט ניעט ניקאווא".]

14) שיחת ש"פ פנחס תשד"מ – נדפסה ב"יחי המלך" גליון שש ע' 3 ואילך.
15) בשלח טו, יז.

12) קידושין פד, ב.
13) ראה מגילה כט, א. זח"א קכ, ב. זח"ג ד, ב. ועוד.

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש

לזכות האשה רייזל פרומא בת חי' רחל שתחי'

ולזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו

ולזכות הנא לאה בת חי' רחל, עדינה בת חי' רחל, מרים בת חי' רחל, וצבי בן חי' רחל שיחיו

שיטתו של רבי אלעזר בן ערן שהיתה "לכתחילה אריבער"

בשבת זו לומדים פרק שני דאבות, וכאמור, יש להתעכב על משנה שבה מודגשת ההוראה "לכתחילה אריבער":

בפרק שני דאבות¹ נתבארה מעלתו של רבי אלעזר בן ערן – א' מחמשת תלמידיו של רבן יוחנן בן זכאי (חמשה סוגים כלליים של תלמידים, הכוללים את כל שאר ריבוי התלמידים²) – "כמעין המתגבר", ועד כדי כך, ש"אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים . . . ואלעזר בן ערן בכף שני, מכריע את כולם".

ובכן, התכונה והמעלה ד"מעין המתגבר" היא באופן "לכתחילה אריבער" – כי:

המעלה ד"מעין המתגבר" היא – שלמרות היותו טיפין טיפין בלבד, מ"מ, הולך ומתגבר כו'. ודוגמתו בלימוד התורה – שמיד בהתחלת לימודו, כשלומד ענין אחד, אפילו טיפה אחת בלבד, אינו ממתין עד שיוסיף ללמוד עוד ענין ועוד ענין (מדרגא לדרגא, שלב אחד שלב), אלא **תיכף ומיד** "מוסיף פלפול וסברות מדעתו"³, באופן ד"חריף ומקשה", "עוקר הרים"⁴ – "כמעין המתגבר".

ונמצא, שתכונה זו היא באופן ד"לכתחילה אריבער" – שמיד בהתחלת הלימוד ("לכתחילה") הולך ומתגבר ("אריבער").

ויש להוסיף, שענין זה מודגש גם בתוכן **מאמרו** של רבי אלעזר בן ערן⁵ – "רבי אלעזר אומר . . . דע לפני מי אתה עמל, ומי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך":

שיטתו של רבי אלעזר בן ערן – "כמעין המתגבר", "לכתחילה אריבער" – היא, שמיד **בהתחלת** העבודה צריך יהודי לדעת "לפני מי אתה עמל" – **עצמות ומהות**...

ובהדגשה "דע לפני מי אתה עמל" – באופן של ידיעה דוקא (כולל – "דעת" מלשון התקשרות והתחברות⁶), היינו, לא רק ידיעה כללית אודות "אמיתת המצאו", אלא גם ידיעה והתבוננות בפרטי הדברים – "כל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו"⁷, ובמילא, "כל הנמצאים צריכין לו"⁸, היינו, שתמיד צריך להיות חידוש ההתהוות מעצמות ומהות כו'.

כלומר, מיד בהתחלת העבודה צריך יהודי להתקשר עם **עצמות ומהות** – לא רק לאחריו שלומד אודות פרטי הדרגות דסדר השתלשלות כו', כי אם, באופן ד"לכתחילה אריבער" – "ער מיט עצמות" [= הוא עם עצמות]...

מדוע נקרא משיח – אלקים

ויה"ר שבקרוב ממש יהי' גילוי כל ענינים אלו, כשיקויים היעוד כי אלקים יושיע ציון ויבנה ערי יהודה וישבו שם וירשוה וזרע עבדיו ינחלוה ואוהבי שמו ישכנו בה. דהנה פסוק זה קאי על משיח צדקנו (הגם שהמזמור מתחיל למנצח על שושנים לדוד, מכל-מקום, הרי אז ה' זה שייך בדוד אבל כעת ענין זה שייך למשיח), שעליו אומרים כי אלקים יושיע ציון, דמה שנקרא משיח אלקים יובן ע"פ מ"ש אספרה אל חוק ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילידתך, ואיתא בגמרא דקאי על משיח שמושיח הוא בנו של הקב"ה, וכמו שפירש רש"י עמ"ש אני היום ילידתך היום אגלה לבריות שבני אתה.

(קטע ממאמר ד"ה ויצא חוטר מגזע ישי, אחש"פ ה'תש"ל - בלתי מוגה)

האופן הכי "קרוב" ללימוד התורה מפי משיח

אצל הקב"ה שייך הענין ד"טרם יקראו ואני אענה", היינו, ששמיעת הדברים היא **קודם** אמירתם, אבל אצל בני אדם לא שייך ענין כזה, ולכן, האופן הקרוב ביותר ("קרוב . . . מאד") הוא – רגע כמימרא.

זוהי המעלה שבלימוד התניא על גלי הרדיו – שבאותו רגע שהדברים נאמרים, נשמעים הם בכל העולם כולו, עד "קצה השמים" (באופן ד"קרוב . . . מאד"). וכל זמן שלא זכינו ללימוד התורה מפי משיח צדקנו ומפי הקב"ה – לא יתכן לימוד התורה באופן "קרוב" יותר (בין אמירת הדברים לשמיעתם) מאשר רגע כמימרא (כפי שזה בלימוד התורה על גלי הרדיו).

(משיחת ש"פ אמור ה'תשמ"ב - בלתי מוגה)

פעולתו של "מבט של משיח"

[. . .] כאשר נמצאים בימי הגלות האחרונים – כדברי נשיא דורנו, "הנה זה עומד אחד כתלנו משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים" – משיח צדקנו עומד מעברו השני של הקיר, קיר שכבר סדוק ומרוסק ("א צושפאלטענע און א צוטראסקעטע"), ומבעד ל"חלונות" ו"חרכים" – "משגיח" ו"מציץ" אלינו,

והרי מובן ש"מבט של משיח" ("א קוק פון משיח'ן") מהווה נתינת-כח מיוחדת להשלים את כל ההכנות הדרושות לזכות לקבל פני משיח צדקנו.

(משיחת כ"ה ניסן ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

מוקדש לזכות

החייל בצבאות השם **יעקב בן בת שבע** שי

לרפואה שלימה וקרובה בקרוב ממש

(1) משנה ט.

(2) ראה "ביאורים לפרקי אבות" (קה"ת, תשד"מ) ס"ע

(3) רמב"ם ריש הל' יסוה"ת.

(4) פ' הרע"ב.

(5) שם ה"ג. וראה בה"פירוש" שם.

(6) משנה ט.

(7) ראה "ביאורים לפרקי אבות" (קה"ת, תשד"מ) ס"ע

(8) רמב"ם ריש הל' יסוה"ת.

(9) שם ה"ג. וראה בה"פירוש" שם.

(10) פ' הרע"ב.

(11) שם ה"ג. וראה בה"פירוש" שם.

(12) פ' הרע"ב.

(13) שם ה"ג. וראה בה"פירוש" שם.

(14) ברכות והוריות בסופן.

הוספה באהבת ישראל ובשיעורי תורה חדשים ברבים

[. .] הלימוד וההוראה מהאמור לעיל בנוגע לפועל:

אע"פ שנמצאים בגלות, ובחושך כפול ומכופל דעקבתא דמשיחא, וההעלמות והסתרים דנה"ב כו' מתגברים תמיד, צריך לדעת – שאדרבה: דוקא במצב זה נותנת התורה תוספת כחות לתקן את החסרונות שעלולים להיות מצד מיעוט הלבבות, ע"ז שבנ"י מוסיפים ביתר שאת וביתר עוז בעבודתם, וע"ז נעשה – "הוכפל בו כי טוב" (למעלה מהטוב שישנו כאשר אין העלמות).

צריך לדעת שכשנמצאים בגלות, יש לכל יהודי בשלימות את חלקו בארץ ישראל, ויתירה מזו – "קדש הקדשים", ובאופן שהקב"ה נעשה "חלקו ונחלתו", וכידוע פתגם רבותינו נשיאנו שהנשמה מלכתחילה לא הלכה לגלות כו'.

ואין הדבר תלוי אלא ברצונו – שזה יהי' **אצלו בגלוי**, בחייו היום-יומיים.

ובפרט בעמדנו בימי הספירה (ובשבת השלישית דהספירה), שאז ישנם כחות מיוחדים לתקן את המדות, וכל הענינים הדורשים תיקון.

ובמיוחד – תיקון כל הענין ד"לא נהגו כבוד זה לזה", ע"י ההתדברות האחד עם השני, מתוך שלום וידידות, ועד – לבוא למסקנה, ואדרבה – ע"ז ש"אין דיעותיהם שוות", המסקנה היא יותר נכונה. [ואפילו באם נשאר ענין שא"א להתדבר עליו – הולכים לשלישי המכריע, רבני המקום, ומתנהגים לפי הוראתם ופסק-דינם – כפי הסדר ע"פ תורה, כמובן וגם פשוט].

ואדרבה: בימים אלו דספירת העומר הוא זמן המתאים להוסיף בכל הפעולות דאהבת ישראל וקירוב הלבבות (ובמכ"ש לתקן את החסרון שבזה).

ועוד והוא העיקר: להוסיף בכל הענינים בתורה ומצוות, לימוד התורה, נגלה דתורה [כולל – לחזק הלימוד דפרקי אבות בשבתות אלו] ופנימיות התורה [ובהדגשה – בעמדנו בסמיכות ליום ל"ג בעומר, יום שמחתו של רשב"י, מ"ת דפנימיות התורה, שרשב"י הוא מקור הגילוי דפנימיות התורה, ובהאי סיפרא דילך דאיהו ספר הזהר],

ובפרט – להוסיף שיעורי תורה חדשים **ברבים** [כמודגש בפרק דשבת זה "עשרה שיושבים ועוסקים בתורה", ובפרשתנו – "ונקדשתי בתוך בני ישראל", אין עדה פחותה מעשרה], נוסף להתמדה בשיעורים הקבועים,

כולל גם – סיומים בתורה . . ו"גדול תלמוד שמביא לידי מעשה" – הוספה בקיום המצוות בהידור, ולקבל החלטות חדשות בכל הפעולות טובות בעיני יהדות, ובכלל – הפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה.

(משיחת ש"פ אמור, ח' אייר ה'תשמ"ט – מוגה, תרגום מאידית)

ועד"ז בנוגע לענין ה"שכר" (כדי שיהודי יוכל לעבוד את עבודתו מתוך מנוחה כו' – אינו זקוק ל"ממוצעים", ע"י מלאך הממונה על הפרנסה וכיו"ב, כי אם, באופן ד"לכתחילה אריבער" – מי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך", היינו, שמקבל את השכר (שלא ע"י "ממוצעים", כי אם) מעצמות ומהות!

והגע עצמך: נער שזה-עתה נעשה בר-מצוה, וצריך להניח תפילין (של רש"י ושל ר"ת) – כשעומד להתפלל להקב"ה, הרי מה שנוגע לו, לכאורה, אינו אלא לבקש על חכמה בינה ודעת בלימוד התורה, על פרנסה בהרחבה להוריו (ובפרט לאחרי שהוצרכו להוציא סכום כסף גדול עבור התפילין שלו), וכיו"ב. ואעפ"כ, לכל לראש – אומר ר"א בן ערך – "דע לפני מי אתה עמל", עליך להתקשר עם עצמות ומהות! ובמילא, גם בקשתך על פרנסה וכיו"ב היא – מעצמות ומהות, "מי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך" – עצמות ומהות!

זוהי ההוראה - שבימינו אלו יש להתנהג בדרך העבודה של ר"א בן ערך, "לכתחילה אריבער"

זוהי איפוא ההוראה שלמדים מהפרק דשבת זו – שבימינו אלו יש להתנהג בדרך העבודה של ר"א בן ערך, "לכתחילה אריבער".

ובפרט – לאחר דברי אבא שאול בשמו של ריב"ז שמעלתו של ר"א בן ערך מכריעה את כל שאר המעלות, כולל מעלתו של רבי אליעזר בן הורקנוס, "בור סוד שאינו מאבד טיפה", עליו אמר ריב"ז "עם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ואליעזר בן הורקנוס בכף שני', מכריע את כולם" – מ"מ, ישנה מעלה גדולה יותר, "כמעין המתגבר", שלכן, "אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הורקנוס אף עמהם, ואליעזר בן ערך בכף שני', מכריע את כולם".

ויש לומר שהוראה זו (שבימינו יש להתנהג באופן ההנהגה דר"א בן ערך) מודגשת בסדר דברי המשנה – שהכרעת מעלתו של ר"א בן ערך באה לאחרי הכרעת מעלתו של ר"א בן הורקנוס. ובהקדים:

מבואר במפרשי המשנה⁹ ש"אבא שאול לא נחלק על ת"ק, ושני הדברים אמרם ריב"ז ושניהם אמת, דלענין הבקיאיות והזכרון הי' רבי אליעזר מכריע, ולענין החריופות והפלפול הי' ר"א בן ערך מכריע, "ומ"מ, כיון שדברי אבא שאול באו על דברי ת"ק, הוצרך להזכיר כי אף אליעזר בן הורקנוס, שאתה שבחת אותו, אפילו הוא בכלל וכו', אבל הת"ק שדבריו באו ראשונה, לא הוצרך לפרש, שכשאמר וכל חכמי ישראל, ממילא אף אלעזר בן ערך עמהם בכלל".

אמנם, מכיון שכל פרט ופרט שבתורה הוא בתכלית הדיוק, מובן, שיש ללמוד הוראה גם מסדר הדברים – שתחילה נזכרה מעלתו של ר"א בן הורקנוס, ולאחרי כן מעלתו של ר"א בן ערך.

והענין בזה – שסדר העבודה הרגיל, בכל הדורות, הוא (בעיקר) – בסדר והדרגה,

(9) פ"י הרע"ב ותויו"ט (בשם המד"ש).

"תמידים כסדרם", שזוהי מעלתו של ר"א בן הורקנוס, "בור סוד שאינו מאבד טיפה"; אמנם, לאחר כן, בא אבא שאול, ומכריז בשמו של ריב"ז – נשיא הדור – שעכשיו צריכה להיות העבודה באופן ד"מעין המתגבר", עבודה שלא ע"פ סדר והדרגה, "מוספים כהלכתם" – הכרעת מעלתו של ר"א בן ערך לגבי מעלתו של ר"א בן הורקנוס.

ועד"ז מובן בימינו אלו – שלאחרי שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו גילה ופירסם את דרך עבודתו של כ"ק אדמו"ר מהר"ש, "לכתחילה אריבער", הרי זו הוראה לכל בני הדור [ובפרט – המקושרים אליו, ועל ידו – עם רבותינו נשיאינו שבכל הדורות, הבעש"ט, המגיד, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הצ"צ, אדמו"ר מהר"ש – בעל ההוראה ד"לכתחילה אריבער", ובנו, ממלא מקומו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע] – שעבודתם צריכה להיות באופן ד"לכתחילה אריבער".

ויש להאריך בכל הנ"ל, אבל, הלואי יקיימו מה שנתבאר בענין זה עד עתה...
(משיחת ש"פ קדושים, ב' דר"ח אייר ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

הצורך לפסוק דין שמישיח צריך לבוא תיכף ומיד

קטע מרשימת דברי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בעת ביקור הרבנים הראשיים בארץ הקודש הרב אברהם הכהן שפירא והרב מרדכי אליהו – יום ג' פ' בהר, י"א אייר ה'תשמ"ט

– הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א* –

כ"ק אדמו"ר שליט"א: [. .] כיון שספר הרמב"ם הוא חלק מהתורה שנאמר בה "הפך בה והפך בה דכולא בה"¹, הרי, בכל פעם ופעם יש להוסיף בהלימוד עוד פרט, עוד דיוק וכו', ובפרט כשנמצאים בעקבתא דעקבתא דמשיחא, ואם לא עכשיו אימתי!

ברמב"ם שם ישנה הדגשה נוספת – "כל מי שאינו מאמין בו או מי שאינו מחכה לביאתו כו"², היינו, שהחיוב הוא לא רק להאמין בביאת המשיח, אלא גם לחכות לביאתו, וכמ"ש בה"ג עיקרים "אני מאמין בביאת המשיח . . אחכה לו בכל יום שיבוא".

הרב שפירא שליט"א: האמונה בביאת המשיח והצפי' לביאתו – הא בהא תליא, כלומר, אם אינו מחכה לביאתו, ה"ז הוכחה שאינו מאמין בו כדבעי, כי, אילו היתה האמונה שלו כדבעי, איך יתכן שלא יחכה ויצפה לביאתו?!... אם אתה מאמין שישנה טובה גדולה כזו – איך יתכן שאינך משתוקק מחכה ומצפה לטובה זו?!... ואם אינו משתוקק ומחכה לביאת המשיח, חסר באמונה שלו!

(1) אבות פ"ה מכ"א.

(* הערת המו"ל: צילומים נדירים מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על ראשי-דברים מביקור זה נדפסו לראשונה בקונטרס "יחי המלך" גליונות קנא ע' 18, רב ע' 15, רג ע' 15, שז ע' 15, תסה ע' 4-5, תרעב ע' 15.

הרב אליהו שליט"א: האמונה וההשתוקקות לביאת המשיח כוללת גם שיבוא מהר, תיכף ומיד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: גם פרט זה מביא הרמב"ם בספר הי"ד – "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין"², "מיד" דייקא.

הרב אליהו שליט"א: בפעם הקודמת³ דיברנו על המשיח, והיינו צריכים לעשות החלטה, פסק-דין, שמישיח צריך לבוא מיד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: כפי הרשום בזכרוני – הדגשתי אז⁴ גם ע"ד הצורך לפסק דין שמישיח צדקנו צריך לבוא תיכף ומיד, כולל כמובן במעמד זה – שנמצאים כאן יותר משלשה רבנים, וביניהם – רבנים מארץ ישראל, אשר, "אינן תורה כתורת ארץ ישראל"⁵, ובפרט תורת כהן, ותורת הראשון לציון (ב"ציון" גופא – "ראשון לציון").

הרב אליהו שליט"א: "ובא לציון גואל"⁶.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך): "ובא לציון גואל" – נאמר בלשון עתיד, וצריך שיהי' כבר בלשון עבר, עכ"פ רגע א' לאחר זה!

במדרשי חז"ל מצינו שמישיח צדקנו (אליהו הנביא) יתגלה תחילה בגליל⁷, ובגליל גופא – בטבריא⁸, ש"טובה⁹ ראייתה"¹⁰; אבל, איש לא יקפיד גם אם אליהו הנביא יבוא בחוץ לארץ, אפילו בברוקלין, ולמחרתו יבוא משיח לטבריא.

(מתוך ספר השיחות תשמ"ט ח"ב ע' 741 ואילך וע' 750 ואילך)

2) הל' תשובה פ"ז ה"ה.	8) ראה נצו"א לזח"ב שם (ז, ב, רכ, א). נצו"ז לזהר שם.
3) אור ליום ב' פ' תזריע, כ"ז אדר שני ה'תשמ"ו.	9) מגילה ו, א.
4) ר"ד הנ"ל ס"ב.	10) ולהעיר, שמישיח קשור עם ענין הראי' – כידוע שלמוד התורה דמישיח צדקנו יהי' באופן של ראי' (ראה לקו"ת צו יז, א. ובכ"מ).
5) ב"ר פט"ז, ד.	
6) ישע"י נט, כ.	
7) זהר ח"א קיט, א. ח"ב ז, ב, ט, רע"א. רכ, א.	

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בנאולה האמיתית והשלמה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו